

Sy-li spěwał,
Pijnje dźěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócný
Naposj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njech ty spěwał
Swěrnje dźěłał
Wědne dny;
Džeh pak swjatosk
Duži daty,
Wotpočá ty.

Z njebjes mana
Njech si křmara
Žiwnosé je;
Žiwá woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew te.

• Serbske njeđeljske čopjeno. •

W Budyschinje, 6. januara 1924.

Wudawa so kóždy sobotu w Šmolerjez knihcizisheczerim a płaczi na měřaz 5 stotnych pjenježkow.

Šwjedžen tšjoch kralow.

Rom. 10, 13—18.

Šwjedžen tšjoch kralow so w naschey zyrkwi jako mišijon-
ski šwjedžen šwjeczi. Tutón džěn nasch lud na to dopomni, so
běchu naschi wótzojo póhanjo a sob hchu woni póhanjo wostali,
njebchuli jim sahorjeni mišijonarojo to ewangelijon pschipowje-
dali. Šchtóž wě, kažke sbožo a žohnowanje w ewangeliju, w Šhry-
stufu leži, tón rad džakny šwjedžen ja Božu njeurjektiwoje
wulku hnadu šwjeczi. — Ale wěsch ty, luby šhesčizijano, kažke
sbožo a žohnowanje w ewangeliju wo Šhrystufu leži? Tón do-
bročiwý Bóh je wschitko činił, šchtóž je k naschemu sbožu, k na-
schey sbóžnosći nu'ne. Wón je šwojeho šhna dał, so njebchmý
šhubjeni byli, ale wěčne žiwjenje měli. So bychmý sbóžni byli,
to je wotšknjený kónz nascheho žiwjenja. Wdyhl na sbóžnosć dyr-
bjata tehodla sakkad nascheho žyčho žiwjenja byč. Bychmý-li
šebi pschezo najkražničchi dobytš šhesčizijanskeho prózowanja
psched woczi stajili, njebchmý potom horliwšchi w šhesčizijan-
skim šhodženju byli? Šchtóž tutón dobytš šnaje, temu dyrbi tola
žadanje roscž po tuthm wotšknjenym kónzu. A pucž k tutemu
kónzej, k wěčneji sbóžnosći, šnajemý. Tež šwj. japo'chtol Pawol
nam w naschim džehnšnim tekscze pucž k wěčneji sbóžnosći po-
kasuje. Čhzemý šebi jón bliže rospomnicž.

1. Bože šlowo je móž Boža, kotraž móže naš sbóžnych činicž.
2. Přédowanje nam to sbože pošticzi.
3. Wěra to sbože pschijima.

1. Bože šlowo je móž Boža, kotraž naš sbóžnych čini.
Šwjate pišmo, twoja luba biblija, njeje kniha, kaž druge knihi,
ale wona je kniha wschitkich knihow. Njeje žana druga kniha

tu na tuthm šwěcže, kotraž móže tajki šaczišcž na twoju wu-
trobu činicž, tebje tał natwaricž, wolschewicž, tróschtowacž, po-
šhlnicž, warnowacž, ale tež šhlostacž. „Njeje moje šlowo jako
hamor, kiž šlatu rošbije?“ praji tón šnjes. Tał móže Bože
šlowo tež šhrobšcž a twjerdo'čž čłowšteje wutroby rošlamacž.
— Možy wěčneho žiwjenja so k Božjeho šlowa žórta. Pschetož
tu nješhšchintý čłowšte šlowa, ale šlowa šwjateho ducha.
„Wobhońče so w pišnje, pschetož wam so šda, so macže wěčne
žiwjenje w nim, a to šame je, kiž wote mnje šwědči“. Čži
šwjeczi Boži ludžo šu rěčželi nanucženi wot šwjateho ducha. —
Ššlowa wěčneho žiwjenja šu woni rěčželi, kotrež wutroby čłow-
šjekow wolschewja a natwarja. Štał tróschtlive je Bože šlowo
pschi šmjertnyčž kóžach! Šelko hórkich šhšlow je Bože šlowo š-
trěwało, hdyž pschi rowach lubych šemrjetnych płakajo štejimý, a
hdyž tón šnjes k nam štupi se šwojim šlowom: „Ja šhm to
horjestawanje a to žiwjenje!“ — Štał dyrbiný so Bohu džako-
wacž, so mamý Lutherowu bibliju, so šwjate pišmo w lubej
maczernej rěčži k nam rěčži. Štał dyrbiný tych šhudnych póhanow
wobžarowacž, kiž tuto žórta sboža nješnaja! Šaj, Bože šlowo je
móž Boža, kiž móže naš sbóžnych činicž.

2. A w přédowanju so nam to sbožo pošticzi. Bože šlowo
dyrbi so w žylym šwěcže přédowacž. „Džicze po wschém šwěcže
a wucžče wschitkich ludži!“ praji tón šnjes. A jeho wucžomniž
šu pschipowjedali, šchtóž šu šhšcheli a widželi, wot šlowa teho
žiwjenja šu přédowali. — Přédowanje ma wšhoke nadatki. Wo-
no dyrbi do hlubokoscze a do wšhokoscze wješčž; do hlubokoscze
wutroby k jeje šhymi myšlemi, do hlubokoscze dušče, kotraž so
tał rad psched Bohom pŕta šhowacž kaž Šadam a Žěwa po wot-
štupjenju wot Boha. A tu čže Boži duch psches přédowanje wu-

trobu po'behnyč pytač, hdže jej pschivola: A njeju! Na tebe węcne wóczko twojeho Boha hlada! Tebe potajna ruka wodži! Na tebi swjaty mištr džela! Sa tebe swěrna wótzowśka wutroba bije! — S wschittich je Bože předomanje. Wono powjeda wo kraŕnosći a lubosći našeho Boha tež tym, kiž hiščeže po cžnje khodža; tróšchtuje wschittichy spróznichy a wobezježnych; pomha tym, kiž so w spytowanju bėdža a w stra'cie steja, so tute jich podtkóczy, dofelž Boža móž jim hiščeže pobrachuje; napomina tych, kiž w lohkomyšlnosći khodža; — ja wschittich, ja wschittich, je Bože předomanje. — Ale Bóh njerěczy jenož w zyrf-twi k tebi; wschelake so pucze, psches kotrež tebe k wěrye wjedže. Tu je jedyn, kotremuž je nashonjenje žiwjenja, knadž khorowatoseč, k wěrye pomhala, a wot teho cžaka je Šhrystuša lubowal. Tam je druhy, kotremuž je jeho džěczy p'ches swoju džěczazu wěru předač wo Šhrystušu bylo. Tu je jedyn, kiž je wěryežeho cžlowjela cžerpjeć a wumrjecž widžal, a to je tač móžny sacžishecž na njeho cžinilo, so je tež k wěrye pschischof. Tam je druhy, kiž je frudne pschikady hubjnistwa hrěschneho cžlowjela widžal, do kotrehož cžlowjel bjes wěry pschidže, a wot teho cžaka je wón sapočal, swoje žiwjenje pscheměnicž. — Róždy k'chescžijan dyrbi předač byč, kiž je słowom a je skutkom sa teha Šnješa swědečž. — Haj, póšlow došč nam Bóh pósczele, ale my dyrbinu tež předomanje, kotrež k wěrye wjedže, prawje k'hschecž.

3. Wěra sbožo pschijima. — Šcho pač dyrbinu wěricž? Dyrbinu wěricž, so je Bóh tač tón swět lubowal, so je wón to najlubšche, šchož ma, swojeho swyna, sa naž dač, so njebychmy šhubjeni byli, ale węcne žiwjenje měli, — wěricž, so je Jesuž Šhrystuž wěrnny Bóh, wot Wótza we węcnošći porodženy, a tež wěrnny cžlowjel, wot knježny Marje narodženy, je mój Šnješ, kiž je tež mje šhubjeneho a satamaneho cžlowjela wumóhl, warbowal, dobył wot wschittich hrěchow, wot knjercze a wot cžertowsteje mozy. Wěricž, to rěka: slubicž, so chzu ja teho Šnješa byč w žiwjenju a wumrjecžu. — Psches wěru stupimy do najwutrobnišcheho sjednocženstwa s nim a šhonimy wěrnosčž jeho slubjenja: „Ja šym pschischof, so bych žiwjenje a wscheho došč měli.“ We wěrye spěwamy s Bětrom: „Šnježe hdže dyrbinu hičž? ty mašch słowa węcneho žiwjenja.“ — W našim tescže rěka: „Kač pač dyrbja wěricž, wot kotrehož ničžo nješbu k'hscheli? Kač pač dyrbja k'hschecž bjes předarja?“ Tač pola naž njeje. Wobu budž džal, w našej zyrfwi je předomanje wo Šhrystušu hiščeže w zylej mozy. Ale tač móža cži woboy póhanjo k'hschecž bjes předarjom. Póhanjo khodža bjes swětka wěrnosčže. Rážka wulka bludnosčž, so so woni stworjenje na městno wschekomóžneho stworicžela stajili, a so woni sbožo a pomoz wot němych a mownych pschibohow woczafuja! Woni khodža bjes swětka hnady. Tehodla so stych duchow boja a so wschědnje w njeměrnosčži žiwi. Woni khodža bjes swětka nadžije. Zyle bjes tróschta je wumrjecze póhanow, kofsiž ničžo wo herbstwu swjathy w swětke nje-wjedža. Kač jara dyrbinu so tola nad tutych wobohich šmilicž, dofelž teho nješnaja, kiž je jako swětka póhanow pschischof. Tehodla chzemy dženska nam schittichy tych hladacž, kiž so hiščeže bjes Šhrystuša abo pschecžiwu Šhrystušej. Chzemy wschitzu se swojimi modlittwami a darami sobu pomhacž, so słonzo teho sboža, kotrež je w Bethlehemje sešhadžalo, wschudžom swědečž. — O Šnježe, dai, so bych wschitzu cžlowjtoja tu na semi wusnacž móhli:

Ja šym pschs Šhrysta krawatne rany
Tón prawy grunt nětk namakal,
Tróschť druhy njeje namakany,
So bych so w nim sadowal.
Tón grunt mi węcnije wostanje,
Šdnyž wschittko druhe šahinje. Šamjcn.

Wies Boha na hwěcže.

Episkopa Kristina Rohova.

P'schisponnjenka sa tych, kofsiž hačle s lětom 1924 „Wenčaj Bóh“ sapočnu cžitacž: „We słowakškej wjeszy bu w symnej adventškej nozy morwa žónska w swěšy namakana a pschi nej luby hólečł hiščeže žiwy Wješnanoštowa hólečłka k bebi wsja, dofelž njewjedžachu, hdže je šem; narjeknychu jemu Martinko. Tola wufublanye bė po tym. Wěhasche pschi šlocže w hródži, pschinoschowasche drjewo, do šchule nje-khodžesche, a tuž tež niž do Božeho domu. Wo Bosy ničžo njewjedžesche, khibe je šelenja mužow. Škónčnje to a tamne wo Bosy a Božim Ššymu nashoni, wošebje na pastwoje psches zuseho studentu. Bu mjenujzy po šmjercži pastyrja wješny pastyr. Jako tajki wuprošy bebi šhrotu Jožka wot gmejny sa pomoznika, s kotrymž w malej k'hežzy bydlesche. Wot tuteho namukny pišacž a cžitacž, wošebje pač šesna so psches Jožka s bibliju. Najbóle chzysche pač k'hschecž stawisnu cžerpjenja, so by zyle nashoni, kač je Jesuž Šhrystus naž lubowal a kač my to jeho mamy lubowacž a widžesche, kač ludžo jeho njeľubowachu.

(Wofracžowanje.)

Jožkej so njeľubjesche, so jeho Martinko njedželu nochzysche ženje do hór sobu wsacž; bė najradčho pschezo wotoko njeho. Tola Martinko prajesche: „Ty móžesch cžitacž, a rosumisch wschittko a nochzyl do Božeho domu hičž. Dži a k'edžbuj derje, so by mi potom wjedžal powědacž, wo cžim je knjes faracž předomal!“

Wó, pschewjele bebi Jožko nje'pomjatkowasche, ale, hdnyž bych spěwali snaty k'her'usč, kotryž by s słowy mohł, by jón Martinkej šaspěwal, haj by jemu jón dyrbjal tač dolho pschezo šašo s nowa prajicž, doniž jón njeby mohł s nim spěwacž.

Wschittke so jemu lubike, tola jedyn wošebje; tutón spěwasche bebi pschezo, by-li šam byl:

„Šdže bydlisch Ty, mój mišy Jesom Šhryscže?
Šdže nam'kam Těbe, hdže, na kotrym mě'cže?
Pósczel swojoh' swětka pruhi mi, Ty jašny!
Wjes Těbe tu nochzu byč, Ty krašny!
Doniž Čže njenandu, pytam Čže s štyšnosčžu!
Wo dnjo a w nozy Čže wolam tuž s žadosčžu!
Šjeł so mi, Jesu, šym we frudžbje wulkej,
Tróschtuj mje, Jesu, smyj wot winy wulkej!“

„Tón, kotryž je tutón k'her'usč spěwal“, myšlesche bebi Martinko, „njeje wěscže tež kač ja ničžo wo Tebi wjedžal, mój Šnježe Jesu!“

Šdnyž hó'zaj na wjeczor s pola domoj pschidž'schaj, šašwěcžisčaj bebi lampku, namřetu po Jožkowej macžeri, — kóždu šobotu šupowaschaj wolija do njeje — a Jožko dyrbjesche se Biblije cžitacž wo tym, kač je Šnješ Jesuž cžerpil a wumrěl. Šusto chzysche Jožko něčto druhe cžitacž, tola Martinko to njedowoli.

„W šymje pschecžitamoj zyls Nowy Šakon a tež se Štareho něšcto, w tu k'hwilu dyrbinomj pač tole cžitacž tač dolho, doniž to wschittko s słowy njemóžemj, kač je wón ja naž cžerpil, so jo njebychmjoj ženje s pomjatkka šhubikoj, ale štajnje we wutrobje wobšhowalaj!“

Jožko budže tač hiščeže dolho cžitacž dyrbjecž stawisnu cžerpjenja Šnješa Jesuša, přjedy hač ju šmėje do wutrobny sa-

schčerpjenu. Je tola mnoho džeczi a tež starých ludži, kotřiž bebi ženje na to njemyšļa, ščo je Šsyn Boži sa nich pscheczerpil. Tožko čzitasche jenož tehodla rad, dokelž wjedzesche, so Martinko jeho khwali a so jemu džiwja, so je tak mudry. Nawopak wobmyšlawaiche bebi Martinko, njech by khodzil, hdžež to chyzl, to pscheczitanane, wožobje, hdž by sam byl, by bebi to rospominał.

Maš njedzeli wróczi so wo něšcto posdžischo s hór. Wona so hižo schčerjesche a měšacž sapocža šwěczicž, jako stadlo s lěša čžerjesche. Tu nadoba sesda so Martinkej, so widži na semi čžowjeka ležo, ruzh na hłowu složenej, a so jeho šlychi žalostnje stonacž jako měl wulke bolosče. Najpriedy bě nastrožany, potom stupi bliže a spósna, so tam to kruč drjewa ležesche, — měšacž je šwěczil a lěhy so stonake.

Martinko je pschi drjewje posastal a bebi myšlil: „Tak je Šsyn Boži ležal w lěšach a stonak, plakał, so modlił a so krej poczil sa mnje!“

Ach, tajka žaloscž je Martinka nadpadla, jako bebi na tole myšlesche, so je na zplhm dompucežu. plakał a bebi žadał: „So bych tola mohł storo k Bohu hieč a widžecž Šnješa Jesuša! Ach, padnył bych pschjed nim na koleni a so jemu tak sa wschitko džakował!“

Šsamšny wječor a tež hewał widžachu žony, so je Martinko tak jara čžichi a khotny, wušmjachu so jemu: „Wón dyrbi bebi tola něšcto na to wjedžecž, so je tajkeho wulkeho hólza nan!“

Martinko njewotmołwi nicžo na tajke rěče.

„Wšchał tež Šsyn Boži njeje ert wotewrił, hdž so s nim šměcha měli, hdž so jeho bili, njeje so ani wobarał!“ Martinko njeje so tež ani jedyn ras šajmjał, hdž je te wschelake žorty šlyšchal abo hdž so burjo pschi šwojei duschi so sarocželi abo pschi Božim mjenje pschišahali. Najlubšcho jemu bě, hdž móžesche wučeknyč. „Šlychi jich tola tež Bóh, tež Šnješ Jesuš! Hdž je Bóh wschudže a wschitko widži, šlychi jich tež!“ myšlesche bebi Martinko, „šlycha so, so pschjed nim čžichi khotimy a mili a dobri kaž jeho mily Šsyn!“ — Martinko čžuješche, so so čžlowjelojo Boha šabylil a so so živi tak, jako by Bóh njebyl. (Wofracžowanje.)

Džakujecze so temu Šnješej, wchetož wón je dobročiwny, jebo móž, čžescž, krašnosčž, huada, prawda a dobrota traje wěcznje. Haleluja.

Glóž: Wo šwojim hložu.

Njech Bohu džakuje so kóždy šchescžan rady, nam šmilnosčž, dobroty Bóh čžini s lutej hnady. Wšchón wodny Boha khwal, khwal Wschehomóžneho! Bóh šwěrnny wostanje, je derje čžinił wšcho!

Njech Bohu džakuje so wumožena duscha, pschjed Šnješom ponižnje, pań del: kiž so šlyšcha. Hdž maš ty Jesuša, šy wěcznje šbožowna, šhlěb, wodu žiwjenja, twój Šbóžnik tebi da.

Šso Bohu džakujecze a khwalecze jeho mjeno, we Bohu žiwjenje, wšcho bohaštwje je jeno. Bóh je našch štworicžel, našch

šdžeržet, šastarał, Bóh wěczna lubosčž je; na Boha, duscha, twał!

Šso Bohu džakujmy sa jeho šłowo šwjate, kaš krašne wučby so nam w Božim šłowje daty! Bóh šwoje šlubjenja a na šlych hrcženja! — Šlaj! krašnje wu wjedže, to wopomni wutroba!

Šso Bohu džakujmy tež sa to, ščtož naš tyšči, — so k Bohu wołajmy, Bóh šprawne proštwy šlyšči! — Ššlyšči, junu podarmo so proštwy pschjed Bohom, hdž k šbudej pschischot je Bóh s wěcznym khostanjom. —

Njech Bohu džakuje so tón, kiž do njoh' wěri! — Ščtož wěru šhubil je, do šatamanštwja čžeri. — Šješ wěrn njemóžne. Šso Bohu špodobacž, joh' lube džecžo byčž! joh' šasnjam pošlychacž.

Njech Bohu džakuje so tón, kiž do njoh' wěri! Bóh naš wšchěch šastara we šwojei wótžnej šwěrije. Tež dale, Božo naš pschjed wšchěm šlym wobarnuj; nam šwojoh' Duchu daš a šwój lud požohnuj.

Njech Bohu džakuje so šchescžijanska duscha, Bóh wěczny wostanje! Čžescž wschitka jemu šlyšcha! Hdž našch Bóh s nami je, naš wobohacžuje, dha so nam derje dže tu a tam na wěczne!

Njech Bohu džakuje so čžlowjet mlody, stary, Bóh w Šsynu, w Duchu dał nam je najwjetičhe dary! Ššchescž Šsyna budže dacž nam wěczne žiwjenje! Duch šwojaty šwjeczi naš; Ššmy k šwětku wěcznosčžje!

Njech Bohu džakuje so tón kiž dže se šwěta, — pschescž Šsyna wumóhl je Wótž naš je šmjercže hřěcha — pschescž čžěmny šmjertny doł našch wšchehomóžny Bóh naš šbóžnje powjedže! Šem' duscha dowěr so!

Njech Bohu džakuje so kóžde džecžo Bože, jom' s njebja Božeho žno kiwa wěczne šbože! Tam je našch wótžny dom, raj, měra, krašnosčžje! Tam s hnady Boži lud ma wěczne žiwjenje!

Njech Božu džakuje, jom' špěwa wšcho na semi, hacž Bože džeczi my špěwamy s jandželemi, kaš šwojaty šwjaty je našch Bóh a wostanje, móž. krašnosčž jeho je, čžescž wšcha do wěcznosčžje!

S. W.

Zurfej a štat.

Ščto so to němštemu ludci k hodam wobradžili jeho wjednizh! To wušnacže — ššoncžnje! — so so ke ššoncžej se šwojei mudrosčžu a možu, so dale wjazh njemóžemy. To nješbože, do

